ISSN: 3027-8597 (Online)

JMND
Journal of MCU NakhonDhat
วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2569) : Vol.13 No.1 (January 2026)
https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND
pp: 154-165

บทความวิจัย

การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ*

THE DEVELOPMENT OF STRATEGY IN SPORTS MANAGEMENT FOR EXCELLENCE OF THAILAND NATIONAL SPORTS UNIVERSITY

สุริยัณย์ หัวหิน*, แอน มหาคีตะ
Suriyan Huahin*, Ann Mahakeeta
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
Faculty of Physical Education, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand
*Corresponding author E-mail: suriyan.h25@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จัดทำและยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยเป็นรูปแบบวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 264 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนี PNI ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำยุทธศาสตร์โดยผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 19 คน และขั้นตอนที่ 3 การยืนยันยุทธศาสตร์ฉบับสมบูรณ์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 284 คน ด้วยการหาค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบทั้งหมด 9 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้าง ด้านการมีส่วนร่วมทางกีฬา ด้านการพัฒนาระบบและค้นหานักกีฬา ด้านการกีฬาอาชีพ ด้านสนามสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านจัดหาและพัฒนาผู้ฝึกสอน ด้านการจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ ด้านศึกษานวัตกรรมและงานวิจัย เมื่อจัดลำดับ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการเงิน รองลงมา คือ ด้านอาชีพทางการกีฬา และด้านการมีส่วนร่วมทางการกีฬา ตามลำดับ การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ คือ “มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับชาติและนานาชาติ” พันธกิจ 6 ด้าน เป้าประสงค์ 7 ข้อ ยุทธศาสตร์ 6 ข้อ กลยุทธ์หลัก 6 ข้อ เมื่อตรวจสอบและยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การจัดการกีฬา, กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ, มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

Abstract

This research aimed to study general information regarding sports management strategies for excellence and to develop and validate the appropriateness and feasibility of sports management strategies for excellence at the National Sports University. This study utilized a Research and

*Received January 6, 2026; Revised January 25, 2026; Accepted January 30, 2026

Development (R&D) design divided into three distinct phases. Phase 1 involved studying fundamental data from 10 experts and 264 stakeholders using semi-structured interviews and questionnaires. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the PNI Modified index. Phase 2 focused on drafting the strategies, which were reviewed by 19 experts. Phase 3 involved confirming the final strategies with 284 stakeholders by calculating median and interquartile range values. The research results revealed that the development of sports for excellence consists of nine key components: finance, organization and structure, sports participation, system development and talent identification, professional sports, facilities and equipment, recruitment and coach development, national and international competition management, and innovation and research. Upon ranking these components, it was found that the highest priority need was finance, followed by professional sports careers and sports participation, respectively. The strategic development for sports management for excellence at the National Sports University includes a vision: "The National Sports University is a leading university in sports for excellence at both national and international levels." This framework further comprises six missions, seven goals, six strategies, and six core tactics. When evaluating and confirming the feasibility of these sports management strategies for excellence at the National Sports University, the results indicated that the vision, missions, goals, strategies, and tactics were all at a high level across every dimension. These findings provide a comprehensive framework for elevating the university's competitive standards and ensuring sustainable athletic success through systematic management and strategic resource allocation aligned with international standards.

Keywords: Strategic in Sports Management, Sports for Excellence, Thailand National Sports University

บทนำ

การกีฬานับเป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ดังคำกล่าวที่ว่า “กีฬาสร้างคน คนสร้างชาติ” ซึ่งมีนัยคือการที่ประเทศชาติจะพัฒนาได้นั้นจำเป็นต้องมีบุคลากรการกีฬา โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา กิจกรรมด้านการกีฬา องค์กรกีฬา องค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา และนโยบายในการผลักดันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ เพื่อพัฒนาการกีฬาให้สามารถสร้างประชาชนที่มีคุณภาพ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2560) กีฬายังมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในหลายมิติ เป็นเครื่องมือที่ทรงพลังในการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขและปัญหาสังคม นอกจากนี้การกีฬาจึงถูกกำหนดไว้ในนโยบายและแผนพัฒนาประเทศทุกรัฐบาลของประเทศไทย โดยกำหนดไว้ในบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เรื่องการกีฬาและบทบาทหน้าที่ของการกีฬาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 71 วรรคแรก กล่าวคือ “รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพ ส่งเสริมทางด้านกีฬาให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) และได้ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้ ยังได้มีแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2567 - 2570) ที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จะได้ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อช่วยผลักดันและขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566)

การพัฒนากีฬานั้น มีองค์ประกอบทั้งในส่วนของกลุ่มเป้าหมายของการพัฒนาการกีฬาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันไป โดยในส่วนของกีฬาเพื่อความเป็นเลิศนั้น กลุ่มเป้าหมายครอบคลุมนักกีฬาทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ส่วนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมผู้บริหารกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา ผู้ฝึกสอนกีฬา รวมถึงนักวิทยาศาสตร์การกีฬา และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง กับการพัฒนาการกีฬาของประเทศหลายองค์กร (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นหนึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้านการกีฬา การพลศึกษา การสร้างเสริมสุขภาพ วิทยาศาสตร์การกีฬา การบริหารจัดการกีฬา การประกอบธุรกิจและอุตสาหกรรมการกีฬา และสาขาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นแหล่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา ของประเทศ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีวิทยาเขตกระจายอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 17 วิทยาเขต ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า การยังไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากมีข้อจำกัดในหลายด้าน อาทิ ด้านงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกของการฝึกซ้อมไม่เพียงพอและมีอายุการใช้งานที่นานทำให้ทรุดโทรม ด้านจำนวนของผู้ฝึกสอนที่ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของนักกีฬาที่มีจำนวนไม่เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้นับได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สอดคล้องกับผลการศึกษาเพื่อวิเคราะห์งบประมาณ ของสำนักงบประมาณรัฐสภา ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศไว้ว่าการพัฒนากีฬาของชาติเพื่อสร้างความ เป็นเลิศ ต้องกำหนดนโยบายและโครงสร้างการขับเคลื่อนทางการกีฬาที่ชัดเจน ควรกำหนดให้มีแผนงานการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ แยกออกมาดำเนินการเป็นการเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการใช้จ่ายงบประมาณ และมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ควรพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนให้ ครอบคลุมชนิดหรือประเภทกีฬาที่คณะกรรมการกีฬาอาชีพกำหนด เพื่อให้นักกีฬาที่มีความเป็นเลิศ สามารถต่อยอดสู่ระดับอาชีพได้ (ศิริขวัญ วิเชียรเพลิศ, 2562) ดังนั้น การที่จะพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศจะต้องอาศัยยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนให้สำเร็จเพื่อสู่การพัฒนากีฬาความเป็นเลิศ ในอนาคต (บงกช จันทร์สุขวงค์, 2562)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นว่าว่าการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่เป้าหมายความเป็นเลิศนั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการกำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Direction) ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและมาตรฐานสากล เพื่อเป็นกรอบแนวทาง (Framework) ในการบริหารจัดการทรัพยากรและบูรณาการการดำเนินงานในทุกภาคส่วนให้มีเอกภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งมั่นในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยมุ่งหวังให้ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นกลไกสำคัญในการวางรากฐานเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้สัมฤทธิผลตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
3. เพื่อยืนยันความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อยกร่างโดยมีวิธีการศึกษาองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ แบ่งเป็น 4 ระยะ ตามแผนการดำเนินงาน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารจาก งานวิจัย บทความ วิชาการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การศึกษากฎหมาย แผนพัฒนาประเทศ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2565 - 2570 แผนพัฒนามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 ฯลฯ ในประเด็นที่สำคัญ เพื่อสรุปวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ของการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในประเทศไทยและมหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ระยะที่ 2 การศึกษาเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ ตามองค์ประกอบทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ (SPLISS Model) โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 10 คน โดยวิธีการเจาะจง (Purposive sample) คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งผู้บริหารมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้าสำนักงานกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 3 คน

ระยะที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ตามองค์ประกอบปัจจัยนโยบายทางการกีฬาที่นำไปสู่ความสำเร็จในการแข่งขันกีฬานานาชาติ (Sport Policy factors Leading to International Sporting Success: SPLISS) 9 ด้าน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเจาะจง (Purposive sample) จำนวน 264 คน ประกอบด้วย รองอธิการบดี จำนวน 6 คน ผู้บริหาร จำนวน 57 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬา จำนวน 28 คน และนักกีฬาทีมชาติสังกัดมหาวิทยาลัยกีฬาฯ จำนวน 173 คน

ระยะที่ 4 การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group Interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน โดยวิธีการเจาะจง (Purposive sample) ประกอบด้วย อธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 1 คน รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 3 คน ผู้บริหารมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จำนวน 3 คน และหัวหน้าสำนักงานกีฬามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 3 คน เพื่อนำมายกร่างองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ร่างองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัด มาพัฒนาโดยการใช้เทคนิคเดลฟายประยุกต์ (Modified Delphi Technique) จากผู้เชี่ยวชาญ 19 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกีฬาของหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกีฬาของประเทศไทย อาทิ การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อใช้ในการยกร่างยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬา

แห่งชาติ โดยวิธีการ ดังนี้ รอบที่ 1 ส่งแบบสอบถามซึ่งเป็นร่างยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา รอบที่ 2 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำตอบกลับมาพัฒนารูปแบบคำถาม 2 ระดับ จัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิม เป็นแบบหาความเหมาะสมแบบชนิดประมาณค่าลงความเห็นแล้วส่งกลับให้ผู้วิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ มัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยควอไทล์ (Interquartile range) รอบที่ 3 ส่งแบบสอบถามที่วิเคราะห์แล้วโดยคัดเลือกข้อที่อยู่ในเกณฑ์ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมเพื่อรับรองและอาจให้ความเห็นเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 3 ยืนยันยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาความเป็นเลิศเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามการยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ซึ่งทำการสอบถามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาความเป็นเลิศและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ โดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 284 คน โดยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ประกอบด้วย รองอธิการบดี ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการกีฬา นักกีฬาทีมชาติสังกัดมหาวิทยาลัยกีฬาฯ และกลุ่มผู้บริหารของหน่วยงานทางการกีฬาของประเทศไทย เกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2561) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้และความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และขั้นตอน ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เพื่อยกร่างโดยมีวิธีการศึกษาองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยนำเสนอ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ

จากภาพที่ 1 พบว่า การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีองค์ประกอบทั้งหมด 9 ด้าน คือ ด้านการเงิน ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้าง ด้านการมีส่วนร่วมทางกีฬา ด้านการพัฒนาระบบและค้นหานักกีฬา ด้านการกีฬาอาชีพ ด้านสนามสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านจัดหาและพัฒนาผู้ฝึกสอน ด้านการจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ ด้านศึกษานวัตกรรมและงานวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

รายการ	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง			PNI	ลำดับ
	M	S.D.	แปลค่า	M	S.D.	แปลค่า		
1. ด้านการเงิน	3.51	0.87	มาก	3.90	0.74	มาก	0.111	1
2. ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้างนโยบาย	3.98	0.85	มาก	4.17	0.92	มาก	0.047	4
3. ด้านการมีส่วนร่วมทางกีฬา	3.93	0.82	มาก	4.12	0.89	มาก	0.048	3
4. ด้านการพัฒนาระบบและการค้นหานักกีฬา	3.86	0.94	มาก	4.02	0.92	มาก	0.041	5
5. ด้านอาชีพทางการกีฬา	3.62	0.94	มาก	3.91	0.93	มาก	0.080	2
6. ด้านสนามและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.95	0.79	มาก	4.11	0.89	มาก	0.040	6
7. ด้านการจัดการและพัฒนาผู้ฝึกสอน	4.07	0.78	มาก	4.23	0.84	มาก	0.039	7
8. ด้านการจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ	4.03	0.85	มาก	4.17	0.88	มาก	0.034	8
9. ด้านศึกษานวัตกรรมและงานวิจัย	3.76	0.87	มาก	3.91	0.85	มาก	0.039	7
รวม	**3.89**	**0.85**	**มาก**	**4.08**	**0.87**	**มาก**	**0.048**	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยรวม สภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.89 (S.D. = .85) สภาพที่คาดหวัง อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.08 (S.D. = .87) เมื่อจัดลำดับ พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการเงิน (PNI = 0.111) รองลงมา คือ ด้านอาชีพทางการกีฬา (PNI = 0.080) และด้านการมีส่วนร่วมทางการกีฬา (PNI = 0.048) ตามลำดับ

การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า การศึกษาองค์ประกอบการวิเคราะห์ (SWOT Analysis) จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ตามองค์ประกอบทางการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ได้องค์ประกอบร่างยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สรุปได้ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับชาติและนานาชาติ

2. พันธกิจ (Mission)

2.1 ผลิตและพัฒนานักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาที่มีคุณภาพ

2.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนามกีฬา อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน

2.3 ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ

2.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากีฬา

2.5 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางการกีฬาเพื่อยกระดับการแข่งขัน

2.6 พัฒนาการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ

3. เป้าประสงค์ (Gold)

3.1 ยกระดับมาตรฐานนักกีฬาไทยสู่ระดับสากล

3.2 ผู้ฝึกสอนและบุคลากรทางการกีฬาให้มีคุณภาพก้าวสู่ระดับสากล

3.3 เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานทางการกีฬา

3.4 เพิ่มศักยภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ

3.5 ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

3.6 เพิ่มจำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ใช้ได้จริง

3.7 ยกระดับการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ

4. ยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

4.1 การพัฒนานักกีฬา และบุคลากรทางการกีฬาด้วยมาตรฐานสากล

4.2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนามกีฬา อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.3 การส่งเสริมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ

4.4 การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ

4.5 การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับกีฬา

4.6 การบริหารจัดการเพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศอย่างมืออาชีพ

5. กลยุทธ์หลัก (Strategies)

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพของนักกีฬาสู่ระดับนานาชาติ

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรทางการกีฬาที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนการวิจัยและการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการฝึกซ้อม

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรกีฬาในระดับสากล

กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภายในที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาร่างองค์ประกอบของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภูมิยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิเคราะห์ด้วยเทคนิคเดลฟายประยุกต์ (Modified Delphi Technique) จากผู้เชี่ยวชาญ 19 คน จากผลการศึกษา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ทุกด้าน มีค่ามัธยฐาน (Mdn.) เท่ากับ 5.00 และค่าพิสัย ควอไทล์ (I.R.) เท่ากับ 1.00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1.50 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ายุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สอดคล้องกันและทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบและการยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยสอบถามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในนำยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาความเป็นเลิศและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบและการยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		M	S.D.	แปลค่า
	1. วิสัยทัศน์			
	“มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับชาติและนานาชาติ”	4.26	0.73	มาก
	2. พันธกิจ			
2.1	ผลิตและพัฒนานักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาที่มีคุณภาพ	4.02	0.75	มาก
2.2	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนามกีฬา อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน	4.31	0.74	มาก
2.3	ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ	3.95	0.70	มาก
2.4	ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาครัฐและเอกชนในการพัฒนากีฬา	3.90	0.80	มาก
2.5	ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางการกีฬาเพื่อยกระดับการแข่งขัน	3.89	0.78	มาก
2.6	พัฒนาการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ	3.92	0.86	มาก
	3. เป้าประสงค์			
3.1	ยกระดับมาตรฐานนักกีฬาไทยสู่ระดับสากล	3.74	0.78	มาก
3.2	ผู้ฝึกสอนและบุคลากรทางการกีฬาให้มีคุณภาพก้าวสู่ระดับสากล	3.95	0.71	มาก
3.3	เพิ่มศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานทางการกีฬา	3.90	0.74	มาก
3.4	เพิ่มศักยภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ	3.86	0.81	มาก
3.5	ขยายความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ	3.77	0.72	มาก
3.6	เพิ่มจำนวนผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่ใช้ได้จริง	3.81	0.76	มาก
3.7	ยกระดับการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ	3.79	0.76	มาก
	4. ประเด็นยุทธศาสตร์			
4.1	การพัฒนานักกีฬา และบุคลากรทางการกีฬาด้วยมาตรฐานสากล	3.76	0.85	มาก
4.2	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สนามกีฬา อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.93	0.94	มาก
4.3	การส่งเสริมการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ	3.82	0.93	มาก
4.4	การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรกีฬาในระดับชาติและนานาชาติ	3.87	0.91	มาก
4.5	การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อยกระดับกีฬา	3.89	0.87	มาก
4.6	การบริหารจัดการเพื่อพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	3.76	0.82	มาก
	5. กลยุทธ์หลัก (Strategies)			
5.1	กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพของนักกีฬาสู่ระดับนานาชาติ	3.96	0.74	มาก
5.2	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาเครือข่ายบุคลากรทางการกีฬาที่มีคุณภาพ	3.86	0.81	มาก
5.3	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาและบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐาน	4.17	0.76	มาก
5.4	กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนการวิจัยและการใช้เทคโนโลยีใหม่ในการฝึกซ้อม	3.76	0.85	มาก

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ตรวจสอบและการยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับความคิดเห็น		
		M	S.D.	แปลค่า
5.5	กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรกีฬาในระดับสากล	3.93	0.94	มาก
5.6	กลยุทธ์ที่ 6 เสริมสร้างระบบการบริหารจัดการภายในที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย	3.84	0.80	มาก

จากตารางที่ 2 การยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์หลัก พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาความเป็นเลิศและการนำยุทธศาสตร์ไปใช้มีความคิดเห็นว่าทุกข้อมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากทุกด้าน

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ มีองค์ประกอบทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการจัดองค์กรและโครงสร้าง ด้านการมีส่วนร่วมทางกีฬา ด้านการพัฒนาระบบและค้นหานักกีฬา ด้านการกีฬาอาชีพ ด้านสนามสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านจัดหาและพัฒนาผู้ฝึกสอน ด้านการจัดการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ ด้านศึกษานวัตกรรมและงานวิจัย เมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการเงิน อาจเป็นเพราะว่างบประมาณเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการพัฒนานักกีฬา สอดคล้องกับ บรรจบ บุญจันทร์ และคณะ กล่าวว่า การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ไม่เพียงความสามารถเฉพาะตัวของนักกีฬาการฝึกเล่นเป็นทีม การกำหนดนโยบายกีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่ชัดเจนและสอดคล้องกับทิศทางการกีฬาที่เปลี่ยนแปลง การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ลักษณะการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ (บรรจบ บุญจันทร์ และคณะ, 2567) รองลงมา คือ ด้านอาชีพทางการกีฬา และด้านการมีส่วนร่วมทางการกีฬาตามลำดับ ยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่ว่า “มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำด้านการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับชาติและนานาชาติ” มีความสอดคล้องกันและมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “เป็นสถาบันการศึกษาอันดับหนึ่งด้านศาสตร์การกีฬาในภูมิภาคอาเซียน” ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทางด้านการกีฬา มีภารกิจตามกฎหมายแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 8 กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงด้านการกีฬา ดังนั้น วิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติจึงมีความสอดคล้องและเป็นไปตามภารกิจของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ด้านพันธกิจ ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากผลการวิจัยพบว่า พันธกิจทั้ง 6 ข้อ มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นเสมือนเข็มทิศกำหนดทิศทางให้หน่วยงานและบุคลากรมีเป้าหมายร่วมกัน ลดความสับสน และสะท้อนบทบาทของมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คณิตตา บุญนาค ที่ระบุว่า การจัดทำยุทธศาสตร์ต้องเริ่มจากการกำหนดพันธกิจให้ชัดเจน ครอบคลุมขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้สามารถนำไป

ปฏิบัติได้จริง (คณิตตา บุญนาค, 2558) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุฐิพัศ แก้วมณี ที่ได้ศึกษายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา พบพันธกิจสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพและขวัญกำลังใจบุคลากร 2) การพัฒนาความพร้อมและการคัดเลือกนักกีฬา 3) การพัฒนาผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหาร 4) การพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 5) การส่งเสริมนวัตกรรมและวิทยาศาสตร์การกีฬา และ 6) การสนับสนุนงบประมาณ (สุฐิพัศ แก้วมณี, 2566) แสดงให้เห็นว่า การกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และนวัตกรรม เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการบริหารจัดการกีฬาของมหาวิทยาลัยให้มีมาตรฐานและบรรลุความเป็นเลิศในระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านเป้าประสงค์ ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ทั้ง 6 ข้อ มีความสอดคล้องกันและทุกข้อมีความสำคัญ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ มีความสำคัญเพราะทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมพันธกิจกับการปฏิบัติจริง ช่วยให้การพัฒนาเป็นระบบวัดผลได้ จัดลำดับความสำคัญได้และขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติไปสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่กล่าวว่าการกำหนดการเป้าประสงค์เป็นการระบุบอกให้ทราบเกี่ยวกับสิ่งที่หน่วยงานจะทำให้ได้หรือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากสิ่งที่ทำ เป้าประสงค์ที่กกำหนดขึ้นมานี้ในทางปฏิบัติควรต้องสามารถวัดผลได้ตามสมควร โดยเป้าประสงค์ต้องมีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ การระบุเป้าประสงค์ออกมาเป็นตัวเลขที่ชัดเจนและวัดได้ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้การวางแผนมีคุณภาพ การระบุเป้าประสงค์ออกเป็นเป้าหมายผลสำเร็จต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และมีความชัดเจนย่อมจะสามารถส่งผลสนับสนุนให้องค์กรโดยส่วนรวมประสบผลสำเร็จเป็นไปตามที่ตั้งไว้ และเป้าประสงค์ที่ดีควรจะต้องมีคุณลักษณะสามารถวัดได้และตรวจนับได้ มีความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จได้มีความคล่องตัวหรือปรับตัวได้และ เข้ากันได้กับแผนงานอื่น (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2561)

ด้านประเด็นยุทธศาสตร์ ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันว่าประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ข้อ มีความสำคัญในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นแกนกลางในการกำหนดทิศทางหลักและสร้างจุดเน้นที่เชื่อมโยงพันธกิจสู่เป้าประสงค์ เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศทางการกีฬาได้อย่างชัดเจน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ระบุว่าประเด็นยุทธศาสตร์คือประเด็นหลักที่ต้องมุ่งเน้นเป็นพิเศษ โดยกลั่นกรองจากพันธกิจเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ต้องการ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2561) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทวงศ์ ปัญญาคีรี ที่ศึกษาการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมกีฬาเทควันโดสู่ความเป็นเลิศ พบประเด็นยุทธศาสตร์สำคัญ อาทิ การวางระบบบริหารจัดการและนโยบาย การพัฒนาบุคลากรและงบประมาณ วิทยาศาสตร์การกีฬา การพัฒนาอุปกรณ์และสวัสดิการ ตลอดจนการคัดเลือกนักกีฬาพรสวรรค์และการจัดการแข่งขัน โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับสูง (จันทวงศ์ ปัญญาคีรี, 2563)

ด้านกลยุทธ์ ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ากลยุทธ์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ทั้ง 6 ข้อมีความสอดคล้องกันและทุกข้อมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากกลยุทธ์ คือ แนวทาง วิธีการ หรือแผนงานหลักที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อทำให้พันธกิจ และเป้าประสงค์บรรลุผล โดยเป็นเหมือน “เส้นทาง” ที่มหาวิทยาลัยต้องเดินไปเพื่อไปถึงเป้าหมายด้านกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ สอดคล้องกับ สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่า กลยุทธ์ หมายถึง สิ่งที่หน่วยงาน

จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์โดยกลยุทธ์นี้จะกำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จและเราจำเป็นต้องทำอย่างไร จึงจะไปสู่จุดนั้นได้ (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2561) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญาภา จันทศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการคุณภาพโดยรวมเพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า มีกลยุทธ์การจัดการ 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การวางแผนให้มีประสิทธิภาพ 2) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำทางการกีฬา 3) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลการทางการกีฬา 4) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม 5) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และ 6) กลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (พิชญาภา จันทศรี, 2563)

จากการตรวจสอบและการยืนยันความเป็นไปได้ของยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ กลยุทธ์ย่อย กลวิธี และตัวชี้วัด กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าทุกข้อ มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติให้ประสบความสำเร็จต่อไปได้ สอดคล้อง สุฐิพัศ แก้วมณี ได้ทำการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ประเทศไทย ซึ่งทำการประเมินความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ประเทศไทยมีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.10 เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดปลีกย่อยของยุทธศาสตร์ พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมทุกข้อ (สุฐิพัศ แก้วมณี, 2566) และยังสอดคล้องกับ พิชญาภา จันทศรี ได้ทำการศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการคุณภาพโดยรวมเพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการศึกษาพบว่า การประเมินกลยุทธ์การจัดการคุณภาพโดยรวมเพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก (พิชญาภา จันทศรี, 2563)

จากการวิจัยยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติในครั้งนี้ ซึ่งมีกระบวนการขั้นตอนในการวิจัยที่ครอบคลุมการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งจากการวิจัยโดยสรุปแล้วทำให้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญในการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ พร้อมทั้งแนวทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาต่อไปได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษายุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผู้วิจัยได้ประมวลผลสรุปและมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ประเด็นแรก คือ ด้าน โครงสร้างองค์ประกอบเชิงยุทธศาสตร์ พบว่า หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน โดยองค์ประกอบเหล่านี้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเป็นเนื้อเดียวกันกับแผนพัฒนาในระดับที่สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การกีฬาแห่งประเทศไทย และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงสามารถนำโครงสร้างข้อมูลนี้ไปใช้เป็นต้นแบบในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อมุ่งสู่การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศให้เป็นเอกภาพ ในประเด็นที่สอง คือ แนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึง 6 ยุทธศาสตร์หลักที่จะเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับมาตรฐานการกีฬา ได้แก่ การเร่งรัดพัฒนานักกีฬาและบุคลากรทางการกีฬาให้มีสมรรถนะสูง การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์กีฬาที่ทันสมัย การเปิดพื้นที่ส่งเสริมการแข่งขันในระดับนานาชาติ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

กับองค์กรกีฬาระดับโลก การใช้กระบวนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความก้าวหน้าทางการกีฬา และสุดท้าย คือ การปฏิรูประบบการบริหารจัดการให้มีความเป็นมืออาชีพ ข้อมูลเหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงผลการศึกษาเชิงทฤษฎี แต่เป็นเข็มทิศสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบายในการจัดสรรทรัพยากรและติดตามประเมินผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ประเด็นสุดท้าย คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอด ในเชิงวิชาการและนโยบาย ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ ทั่วประเทศ เนื่องจากการทำความเข้าใจในความหลากหลายของศักยภาพและความพร้อมที่แตกต่างกัน จะช่วยให้รัฐบาลและหน่วยงานที่กำดูแลสามารถกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้อย่างตรงจุด อันจะส่งผลให้ประเทศไทยมีฐานรากด้านการกีฬาที่แข็งแกร่งและสามารถผลิตนักกีฬาเข้าสู่ระดับสากลได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2560 - 2565). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

_____. (2566). แผนพัฒนามหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

คณิตตา บุญนาค. (2558). แนวทางการบริหารจัดการศูนย์วิจัย (กองงานวิจัย สำนักวิจัย). ใน รายงานการวิจัย. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จันทวงศ์ ปัญญาคีรี. (2563). การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมกีฬาเทควันโดสู่ความเป็นเลิศของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

บงกช จันทร์สุขวงค์. (2562). รูปแบบการจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศในโรงเรียนกีฬา สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

บรรจบ บุญจันทร์ และคณะ. (2567). การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ. วารสารวิชาการศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, 11(1), 147-158.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2561). การอ้างอิงประชากรเมื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม, 3(1), 22-25.

พิชญาภา จันทศรี. (2563). กลยุทธ์การจัดการคุณภาพโดยรวมเพื่อส่งเสริมกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ. ใน วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการกีฬา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 18 (6 เมษายน 2560).

ศิริขวัญ วิเชียรเพลิศ. (2562). การศึกษาเพื่อวิเคราะห์งบประมาณการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ. ใน รายงานการประชุมวิชาการสำนักงบประมาณของรัฐสภา ฉบับที่ 6 (หน้า 29 - 31). กรุงเทพมหานคร: สำนักงบประมาณรัฐสภา สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2561). คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

สุฐิพัศ แก้วมณี. (2566). ยุทธศาสตร์การจัดการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ประเทศไทย. ในวิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ การท่องเที่ยวและกีฬา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.